

UZASADNIENIE

I. Stan obecny i cel wydania nowego aktu

Aktualnie obowiązujący system prawa probierczego w Polsce jest oparty na przepisach ustawy z dnia 3 kwietnia 1993 r. – Prawo probiercze (Dz. U. Nr 55, poz. 249, z późn. zm.).

Głównym celem ustawy z 1993 r. było dostosowanie prawa i administracji probierczej do warunków gospodarki rynkowej, w szczególności przez rezygnację z reglamentacji prawnej obrotu kamieniami szlachetnymi oraz zniesienie większości przepisów karnych. Ustawa ta zniosła również możliwość badania jakości kamieni szlachetnych przez urzędy probiercze na wniosek zainteresowanego. W ciągu kilkunastu lat obowiązywania ustawy polska gospodarka, a także rynek złotniczo-jubilerski uległy istotnym przemianom. Również otoczenie prawno-instytucjonalne polskiego życia gospodarczego podlegało w tym okresie znaczącej transformacji, w szczególności w związku z akcesją Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Ponadto Polska ratyfikowała Konwencję Wiedeńską o Kontroli i Cechowaniu Wyrobów z Metali Szlachetnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 46, poz. 297).

Zgodnie z obowiązującą ustawą, wyroby z metali szlachetnych wyprodukowane w kraju oraz sprowadzone z zagranicy, wprowadzone do obrotu handlowego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają obowiązkowi badania i cechowania w urzędach probierczych.

Obowiązek zgłoszenia tych wyrobów do urzędów probierczych spoczywa na producentach lub importerach. Osoby prywatne, wprowadzające do obrotu wyroby z metali szlachetnych nieoznaczone polskimi cechami probierczymi, również muszą je zgłosić do urzędu probierczego.

Struktura administracji probierczej jest trójszczeblowa. Organami administracji rządowej w zakresie probierstwa są: Prezes Głównego Urzędu Miar, dyrektorzy okręgowych urzędów probierczych i naczelnicy obwodowych urzędów probierczych. Organom tym podporządkowane są odpowiednio: Główny Urząd Miar, okręgowe urzędy probiercze oraz obwodowe urzędy probiercze.

Strukturę administracji probierczej stanowią zatem:

- 1) Główny Urząd Miar;

- 2) 2 okręgowe urzędy probiercze;
- 3) 10 obwodowych urzędów probierczych.

Od dłuższego czasu pojawiają się sygnały ze środowisk branżowych oraz ze strony administracji probierczej, że obecny system prawa probierczego wykazuje określone wady i nie sprzyja rozwojowi rynku.

W związku z powyższym Ministerstwo Gospodarki podjęło inicjatywę pogłębionej analizy problemów rynku złotniczo-jubilerskiego, której efektem jest projekt ustawy zawierający propozycje rozwiązań zmierzających do zapewnienia jego lepszego funkcjonowania.

Ministerstwo Gospodarki przeprowadziło oraz zleciło przeprowadzenie prac związanych z analizą prawnych, administracyjnych i ekonomicznych ograniczeń rozwoju złotnictwa i jubilerstwa w Polsce, zmierzające do wprowadzenia nowej regulacji – Prawo probiercze. W grudniu 2006 r. przeprowadzono badanie mające na celu identyfikację problemów branży, w formie wywiadów indywidualnych z przedstawicielami środowisk jubilerskich²⁾. Na początku 2007 r. zostały przeprowadzone badania społeczne mające na celu określenie postaw społecznych i konsumenckich w stosunku do wyrobów jubilerskich³⁾.

W marcu i kwietniu 2007 r. Ministerstwo Gospodarki przeprowadziło ankietę skierowaną do firm z branży jubilerskiej na temat faktycznych problemów, trudności i niedogodności, na jakie napotyka przedsiębiorca podczas prowadzenia działalności⁴⁾. Badanie zostało zrealizowane za pomocą ankiety przekazanej do wybranej losowo próby przedsiębiorców. Na 1500 wysłanych ankiet uzyskano odpowiedzi od 331 przedsiębiorców, co zapewniło badaniu wysoką reprezentatywność i wiarygodność wyrażanych ocen i opinii. W celu analizy stanu polskiego wzornictwa oraz wskazania koncepcji wykorzystania wzornictwa w rozwoju branży złotniczo-jubilerskiej i bursztyniarskiej jako czynnika kształtującego markę firmy i zwiększającą konkurencyjność na rynku, Ministerstwo Gospodarki zleciło Instytutowi Wzornictwa Przemysłowego wykonanie ekspertyzy pt. „Wzornictwo szansą rozwoju branży jubilersko-złotniczej i bursztyniarskiej w Polsce”⁵⁾.

²⁾ *Problemy rynku wyrobów złotniczych i gemmologicznych. Raport z badania społecznego dla Ministerstwa Gospodarki* (opracowanie dr Katarzyna Maria Staszyńska), grudzień 2006.

³⁾ Badanie ankietowe probiernictwa i zasad funkcjonowania rynku wyrobów z metali szlachetnych, CBOS, luty–marzec 2007 r.

⁴⁾ Centrum Informacji Społeczno-Gospodarczej, *Warunki funkcjonowania branży złotniczej i jubilerskiej w Polsce* (opracowanie na podstawie badań ankietowych), Warszawa, kwiecień 2007.

⁵⁾ Instytut Wzornictwa Przemysłowego, *Wzornictwo szansą rozwoju branży jubilersko-złotniczej i bursztyniarskiej w Polsce*, Warszawa, listopad 2007.

Przeprowadzone badania i analizy wskazują na istnienie istotnych problemów w zakresie funkcjonowania polskiego rynku jubilerskiego, systemu prawa probierczego oraz administracji probierczej. Konieczne wydaje się zatem rozważenie zasadniczych zmian w systemie prawa probierczego i administracji probierczej, które będą wychodziły naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców, a jednocześnie zapewnią skuteczną ochronę konsumentów i bezpieczeństwo obrotu.

Głównym celem projektowanej regulacji jest dostosowanie systemu administracji probierczej do potrzeb rynku i konsumentów. Cel ten musi uwzględniać również konieczność realizacji podstawowych założeń systemu prawnego określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasady funkcjonowania wspólnego rynku w ramach Unii Europejskiej. Prezentowanym propozycjom przyświeca więc w szczególności zasada pomocniczości, wyrażająca się w ograniczeniu interwencji władzy publicznej do niezbędnego zakresu oraz zasada swobody przepływu towarów na wspólnym rynku. Celem nowelizacji powinno być również podniesienie konkurencyjności polskiego rynku. Trudno jest określić ten cel w sposób mierzalny – wskaźniki dotyczące wielkości rynku są mocno skorelowane z czynnikami niezależnymi od konkurencyjności krajowych produktów, np. od koniunktury gospodarczej. Ograniczenie kosztów badania i cechowania może również wpłynąć w pewnym stopniu na podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw złotniczych i jubilerskich.

II. Różnice między dotychczasowym a proponowanym stanem prawnym

Zmiany powodujące zmniejszenie obciążeń dla przedsiębiorców i usprawnienia pracy administracji probierczej w stosunku do ustawy z dnia 3 kwietnia 1993 r. – Prawo probiercze

1. Wyłączenie z obowiązku cechowania półfabrykatów z metali szlachetnych przeznaczonych dla celów dentystycznych

Stosowane dla celów dentystycznych metale posiadają atesty producenta i w związku z tym nie ma konieczności ich badania i oznaczania. Z wieloletniej praktyki urzędów probierczych wynika, że tego typu materiały nie trafiają do badań.

2. Podwyższenie progów masy obowiązkowego cechowania srebra z 5 g do 8 g

W dokumencie „Ocena skutków regulacji dla problemów w branży jubilerskiej. Założenia do działań legislacyjnych i pozalegisłacyjnych” dokonano analizy i przedstawiono koszty i korzyści eliminacji obciążeń administracyjnych polegających m.in. na podniesieniu progów wagowych (powyżej których wyroby są obligatoryjnie cechowane) dla srebra do 10 g, a dla złota do 2g, co spowodowałoby redukcję obciążeń administracyjnych o 25 %, ale jednocześnie spadek wpływów do budżetu na poziomie ok. 1 – 1,5 mln zł. Zmiany limitów masy należy jednak dokonywać stopniowo, aby nie spowodować zakłóceń na rynku obrotu i znacznego obniżenia dochodów państwa. Zaproponowane limity masy są identyczne jak w prawie holenderskim. Podwyższenie o 3 g progów masy dla wyrobów ze srebra spowoduje redukcję obciążeń administracyjnych, a jednocześnie nie spowoduje znacznego spadku dochodów budżetu państwa. W projekcie ustawy odstąpiono od podniesienia progów masy dla wyrobów ze złota zwolnionych z obowiązku badania i cechowania, gdyż spowodowałoby to znaczący spadek dochodów budżetu państwa z tytułu badania i cechowania wyrobów. Należy w tym miejscu zauważyć, że OSR tworzony był w latach 2007 i 2008 w warunkach szybkiego rozwoju gospodarczego, dynamicznego wzrostu liczby i masy wyrobów zgłaszanych do badania i cechowania, a co za tym idzie – wzrostu dochodów generowanych przez administrację probierczą. W roku 2009 poziom tych dochodów znacząco spadł, w związku z czym, bardziej radykalne podniesienie progów masy dla wyrobów miałyby poważniejsze skutki dla budżetu, niż w warunkach z okresu 2007 i 2008. Ponadto w żadnym kraju UE o obligatoryjnym systemie probierczym limit masy dla złota nie jest wyższy niż 1 g.

3. Korzystniejsze zasady obliczania masy wyrobu w odniesieniu do obowiązku cechowania

Odmienne niż w obowiązującej ustawie, proponuje się, aby próg masy, poniżej którego wyrób nie podlega obowiązkowi zgłoszenia do badania i cechowania, odnosił się do masy metalu szlachetnego zawartego w wyrobie, a nie do masy wyrobu.

4. Wprowadzenie możliwości tworzenia punktów probierczych u przedsiębiorców

W art. 34 projektu przewidziano możliwość tworzenia przez Prezesa Głównego Urzędu Miar, w drodze decyzji administracyjnej, u podmiotu wprowadzającego wyrób do obrotu, punktów probierczych oraz ich znoszenia. Określono podstawowe zasady i tryb tworzenia tych punktów, natomiast kwestie szczegółowe dotyczące warunków tworzenia punktów oraz zakresu wyposażenia technicznego punktu pozostawiono do uregulowania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia.

Rozwiązanie to jest nowe w stosunku do obowiązującej ustawy i zostało wprowadzone w celu umożliwienia wytwórcom – masowym producentom wyrobów z metali szlachetnych lub podmiotom wprowadzającym wyrób z zagranicy do obrotu – jak najszybszego badania i cechowania tych wyrobów, bez konieczności przewożenia, często dużych partii wyrobów, oraz oddawania ich do urzędów probierczych na czas niezbędny do ich badania i ocechowania. Dzięki temu podmioty te unikną konieczności ponoszenia kosztów z tym związanych.

5. Wyraźne wprowadzenie możliwości realizowania zadań administracji probierczej w oparciu o formułę partnerstwa publiczno-prywatnego

Istotnym uzupełnieniem regulacji dotyczących kompetencji i organizacji administracji probierczej jest przepis art. 27 ust. 2, który wprowadza możliwość realizowania zadań związanych z badaniem i cechowaniem wyrobów z metali szlachetnych, a także z prowadzeniem rejestru znaków imiennych – zarezerwowanych dotychczas wyłącznie dla organów administracji probierczej – w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym. Realizacja tych zadań opierałaby się zatem, zgodnie z art. 1 ust. 2 wymienionej ustawy, o podział zadań i ryzyka między podmiot publiczny, czyli organ administracji probierczej, a partnera prywatnego. Należy zaznaczyć, że w formule partnerstwa publiczno-prywatnego będą mogły być realizowane również wszelkie inne zadania wykonywane przez administrację probierczą, ale niezarezerwowane wyłącznie dla jej kompetencji, np. dokonywanie ekspertyz wyrobów z metali szlachetnych, wykonywanie czynności pomocniczych poprzedzających realizację czynności badania i cechowania.

Zmiany systemowe i porządkowe w stosunku do ustawy – Prawo probiercze z dnia 3 kwietnia 1993 r.

1. W ramach poprawy jakości i spójności przepisów prawa probierczego dokonano przeniesienia z aktów wykonawczych do ustawy regulacji:

- 1) dotyczących organizacji administracji probierczej oraz nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy;
- 2) określających próby dla wyrobów z metali szlachetnych;
- 3) określającej rodzaje cech probierczych oraz stosowania kasownika do cech probierczych;

4) dotyczących opłat pobieranych przez organ administracji probierczej.

Katalog prób został rozszerzony w celu dostosowania krajowych przepisów do Konwencji o kontroli i cechowaniu wyrobów z metali szlachetnych oraz umożliwienia producentom znakowania wyrobów z mniej popularnych stopów. W projekcie ustawy dla każdego metalu szlachetnego wprowadzono dodatkową próbę 0,999, a dla wyrobów z platyny dodatkowo próbę 0,850.

2. W celu poprawy efektywności systemu kontroli i zmniejszenia liczby wykroczeń konieczna była zmiana przepisów dotyczących znaku imiennego. Obecnie urzędy probiercze przechowują znaki wytwórców, którzy często nie prowadzą działalności od wielu lat. Utrudnia to uzyskiwanie informacji o faktycznej wielkości rynku, informacji niezbędnych do kontroli, a przede wszystkim, uniemożliwia wykorzystanie atrakcyjnych znaków od dawna nieużywanych w obrocie. W związku z powyższym zobowiązano podmioty dokonujące zgłoszeń znaku imiennego do zawiadamiania dyrektora okręgowego urzędu probierczego o wszelkich zmianach w danych objętych wpisem do rejestru.

3. Ze względu na wprowadzanie do obrotu bez żadnych oznaczeń wyrobów z metali szlachetnych wykonanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadzono dla podmiotu wprowadzającego wyrób z zagranicy do obrotu wymóg oznaczania znakiem imiennym wyrobu niepodlegającego obowiązkowemu oznaczaniu cechą probierczą. Umożliwi on identyfikację podmiotu wprowadzającego wyrób do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, co przyczyni się do walki z nielegalnym obrotem, a także pozytywnie wpłynie na ochronę konsumentów.

4. Zlikwidowane zostały uprawnienia Prezesa Głównego Urzędu Miar do wydawania decyzji zwalniających niektóre wyroby zagraniczne z obowiązku badania i cechowania, ze względu na fakt, że po przystąpieniu Polski do Konwencji Wiedeńskiej nie pojawił się żaden wniosek w tej sprawie, a fakt honorowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cech probierczych krajów Unii Europejskiej w znaczącym stopniu wyeliminował konieczność zgłaszania do badania i cechowania wyrobów pochodzących z innych krajów.

5. Wprowadzony został przepis stanowiący, że o wyborze metody badania decyduje organ administracji probierczej. Powierzenie organowi administracji probierczej doboru metody badawczej jest uzasadnione kompetencjami tego organu, a także pozwoli na

ujednoczenie metod badania przez przyjęcie procedur zgodnych z normami europejskimi (art. 9 ust. 2 projektu).

6. Przepisy ustawy zostały dostosowane do wymogów prawa administracyjnego przez dodanie przepisu stanowiącego, że czynność organu administracji probierczej jest dokonywana w drodze decyzji administracyjnej i poświadczana w formie:

- 1) oznaczenia wyrobu cechą probierczą;
- 2) wydania świadectwa badania.

Treść art. 9 ust. 1 wprowadza podstawowe działania organu administracji probierczej w trybie postępowania określonego w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zwany dalej „K.p.a.”, co pozwoli na zastosowanie przewidzianego w K.p.a. trybu postępowania odwoławczego i zagwarantuje pełną ochronę interesów stron uczestniczących w postępowaniu przed tym organem.

7. Wprowadzono do ustawy ogólne zasady pobierania opłat przez organy administracji probierczej

Poza opłatami za czynności związane z badaniem i oznaczaniem wyrobów ustawa wprowadza opłaty pobierane przez urząd probierczy za:

- 1) czynności pomocnicze – z uwagi na fakt, że klienci zgłaszają wyroby do badania i cechowania w stanie nieuporządkowanym, nieposegregowane lub w opakowaniach, wskazane jest pobieranie dodatkowych opłat za te czynności;
- 2) wydawanie zaświadczeń – urzędy probiercze wydają na wniosek zaświadczenia o przeprowadzonych czynnościach, niezbędne np. dla organów celnych, skarbowych lub do okazania w urzędach probierczych innych krajów; zaświadczenia wydawane są również dla wyrobów zawierających powłoki niklowe, które nie mogą być wprowadzone do obrotu;
- 3) wydanie decyzji o utworzeniu punktu probierczego – wydawanie decyzji dotyczącej punktu probierczego musi być poprzedzone wykonaniem czynności sprawdzających wyposażenie tego punktu, jego lokalizację, sposób zabezpieczenia itp.; będą to czynności techniczne, wymagające zaangażowania środków finansowych (np. badania weryfikujące sprawność aparatury badawczej) oraz nakładu pracy.

8. Regulacje dotyczące zasad przeprowadzania kontroli uregulowane rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 kwietnia

2004 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez pracowników administracji probierczej (Dz. U. Nr 94, poz. 914) zostały przeniesione z rozporządzenia do ustawy oraz dokonano zmian pod kątem dostosowania przepisów w zakresie wykonywania kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy do przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.), gdyż obowiązujące rozporządzenie dopuszcza tzw. kontrole wspólne organów administracji probierczej i jednostek administracji publicznej oraz Policji, a taki tryb kontroli nie jest dopuszczalny na gruncie przepisów ww. ustawy.

Wprowadzono również normę ogólną, zgodnie z którą do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Zmiany w organizacji i strukturze administracji probierczej

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 kwietnia 1993 r. – Prawo probiercze, do kompetencji Prezesa Głównego Urzędu Miar należy, m.in. powoływanie i odwoływanie dyrektorów urzędów okręgowych oraz powoływanie i odwoływanie naczelników urzędów obwodowych na wniosek właściwego dyrektora urzędu okręgowego. Ponadto Prezes Głównego Urzędu Miar wykonuje nadzór nad działalnością okręgowych i obwodowych urzędów probierczych i koordynuje tę działalność, co nie wynika jednak z ustawy, ale z rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania organów i urzędów administracji probierczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 47). Ustawa – Prawo probiercze nie reguluje jednak w sposób wyraźny relacji, w różnych istotnych aspektach, między Prezesem Głównego Urzędu Miar, a pozostałymi organami administracji probierczej. Na przykład ustawa ta przewiduje jedynie uprawnienie dyrektorów dotyczące naczelników w zakresie wnioskowania do Prezesa Głównego Urzędu Miar o powołanie oraz odwołanie naczelników. Brak jest natomiast przepisów umożliwiających realne oddziaływanie na funkcjonowanie naczelników i podległych im urzędów.

Wskazane powyżej argumenty przemawiają za wprowadzeniem precyzyjnej regulacji w tym zakresie na poziomie ustawowym. Projektowana ustawa przez zmiany struktury organizacyjnej administracji probierczej oraz zamieszczenie przepisów odnoszących się do relacji między organami tej administracji (różnego stopnia) doprowadzi do wyeliminowania opisanych problemów. Dodatkowo zauważyć trzeba, że

zważywszy na zmiany w zakresie procedury administracyjnej i zaskarżania aktów administracyjnych do sądów, istniejąca trójszczeblowa struktura organizacyjna prowadzi do przewlekłości i skomplikowania procesów decyzyjnych, a opóźnienia w rozstrzygnięciach z reguły powodują wymierne, niekorzystne skutki dla stron postępowania. Powoduje także często niemożność efektywnego wykorzystania przez organy administracji probierczej posiadanych zasobów, co oznacza ponoszenie dodatkowych kosztów także przez administrację probierczą.

Proponowane rozwiązania dotyczące organów administracji probierczej będą prowadziły do uporządkowania struktury administracji probierczej, z uwzględnieniem systemu organów władzy i administracji Rzeczypospolitej Polskiej oraz kompetencji i zakresu realizowanych zadań, nie powodując jednocześnie żadnych negatywnych konsekwencji dla przedsiębiorców korzystających z usług urzędów probierczych. Nowy system organów i instrumentów nadzoru Prezesa Głównego Urzędu Miar nad terenową administracją probierczą został zaprojektowany z uwzględnieniem regulacji prawnych wynikających z ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 107, z późn. zm.), ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.), ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505, z późn. zm.).

Uregulowano kompetencje Prezesa Głównego Urzędu Miar w zakresie nadzoru nad gospodarką finansową oraz zarządzaniem nieruchomościami i mieniem pozostającym w dyspozycji organów administracji probierczej.

Projektowana ustawa przewiduje spłaszczenie struktury administracji probierczej i ograniczenie liczby terenowych organów administracji probierczej (przez zniesienie organu, jakim jest naczelnik obwodowego urzędu probierczego), przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności usług probierczych na dotychczasowym poziomie oraz możliwości elastycznego reagowania na ewentualne nowe potrzeby w tym zakresie. Ponadto ustawa wprowadza wyraźne uregulowanie kompetencji nadzorczych Prezesa Głównego Urzędu Miar w odniesieniu do terenowej administracji probierczej oraz podległych im urzędów, określenie statusu organów i pracowników terenowej administracji probierczej.

Wejście w życie zaproponowanych regulacji spowoduje:

- 1) zmniejszenie liczby organów administracji probierczej (ograniczenie liczby stanowisk kierowniczych) i uproszczenie struktury administracyjnej;
- 2) dostosowanie struktury organów administracji probierczej do przepisów postępowania administracyjnego, wprowadzenie przejrzystych zasad podziału kompetencji między organy administracji probierczej;
- 3) możliwość elastycznego i efektywnego wykorzystania posiadanych zasobów;
- 4) przyspieszenie procesu decyzyjnego;
- 5) wprowadzenie możliwości elastycznego dostosowywania lokalizacji urzędów probierczych do potrzeb przedsiębiorców;
- 6) wprowadzenie efektywnych instrumentów nadzoru Prezesa Głównego Urzędu Miar nad organami terenowej administracji probierczej oraz wprowadzenie jednolitych zasad postępowania;
- 7) doprecyzowanie przepisów ustawowych dotyczących kompetencji organów administracji probierczej i obowiązków przedsiębiorców, a tym samym zwiększenie pewności zasad prowadzenia działalności gospodarczej.

W zakresie problematyki związanej z organizacją administracji probierczej wprowadza się zatem następujące regulacje:

1. Ustanowiono, że organami administracji probierczej są Prezes Głównego Urzędu Miar oraz dyrektorzy okręgowych urzędów probierczych. Rozwiązanie to spowoduje znaczące uproszczenie struktur administracyjnych, z oczywistymi skutkami dla uproszczenia postępowania administracyjnego, usunięcia niejasności co do zakresów kompetencji poszczególnych organów, szybszego obiegu informacji itp. Takie uproszczenie struktur administracyjnych będzie też korzystne dla obywateli, z tego względu, że znikną wątpliwości, czy w danej sprawie należy zwrócić się do obwodowego, czy też do okręgowego urzędu probierczego.

2. Określono kompetencje Prezesa Głównego Urzędu Miar w zakresie nadzoru, zarówno w zakresie wykonywania zadań przez organy administracji probierczej, jak i funkcjonowania podległych im urzędów. Zmiany powyższe zawarte są w art. 31 i 32 projektu.

3. Zgodnie z art. 50 projektu znosi się naczelników obwodowych urzędów probierczych oraz likwiduje się te urzędy jako urzędy obsługujące organy administracji –

naczelników obwodowych urzędów. Likwidacja tych urzędów jest konsekwencją zniesienia organów, które te urzędy obsługiwały. Naczelnicy oraz pozostali pracownicy wykonujący obecnie zadania w obwodowych urzędach probierczych stają się odpowiednio pracownikami okręgowych urzędów probierczych. Analogiczna sytuacja dotyczy mienia będącego w posiadaniu obwodowych urzędów probierczych. Nie spowoduje to jednak negatywnych skutków dla obywateli i przedsiębiorców w zakresie dostępności do czynności wykonywanych przez organy administracji probierczej, bowiem w projekcie przewidziano przekształcenie urzędów obwodowych w jednostki urzędów okręgowych, tak więc czynności te będą wykonywane w dotychczasowych miejscach, lecz przez inny organ.

4. Art. 33 ust. 1 projektu przewiduje, że minister właściwy do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi okręgowe urzędy probiercze oraz określa obszar działania i siedziby. Uwzględniając zapotrzebowanie na czynności probiercze może również tworzyć w ramach okręgowych urzędów probierczych wydziały zamiejscowe tych urzędów.

5. W art. 35 ust. 1 projektu ustanowiono, że statut oraz regulaminy okręgowym urzędom probierczym nadawane będą przez Prezesa Głównego Urzędu Miar.

6. Art. 35 ust. 2 określa kompetencje dyrektora urzędu probierczego. Zakres współpracy, o którym mowa w pkt 4, jest dość szeroki i może dotyczyć, między innymi, takich spraw jak: rozliczanie mandatów, spraw dotyczących nadzoru, obrony cywilnej. W niektórych województwach współpraca z wojewodą dotyczy np. informatyzacji urzędów, spraw związanych z integracją europejską itp.

Współpraca, o której mowa w pkt 6, może być prowadzona z m.in. wyższymi uczelniami, instytutami naukowymi, Mennicą Polską.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

W przepisach przejściowych przewiduje się, że:

- 1) postępowania wszczęte, które nie zostały zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą prowadzone nadal na podstawie przepisów dotychczasowych (a zatem dokonane czynności pozostaną w mocy), z tym że już przez właściwy organ lub jednostkę organizacyjną powstałą zgodnie z przepisami tej ustawy;

- 2) składniki majątkowe posiadane przez zlikwidowane urzędy przejdą w posiadanie odpowiednich okręgowych urzędów probierczych, przy czym ich dyrektorzy będą zobowiązani do dokonania ich inwentaryzacji, na dzień objęcia ich w posiadanie;
- 3) naczelnicy obwodowych urzędów probierczych oraz pracownicy wykonujący pracę w zlikwidowanych urzędach staną się z mocy prawa pracownikami wykonującymi obowiązki służbowe w ramach okręgowych urzędów lub ich wydziałów zamiejscowych. Rozwiązanie to ma zastosowanie zarówno do naczelników, jak i pozostałych pracowników.

Konsekwencją zniesienia naczelnika obwodowego urzędu probierczego jako organu administracji probierczej jest konieczność dokonania zmiany w ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.), przez nadanie nowego brzmienia art. 56 ust. 1 pkt 6.

W przepisach przejściowych proponuje się, aby dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 1a, art. 5 ust. 2 oraz art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 3 kwietnia 1993 r. – Prawo probiercze zachowały moc do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 17, art. 33 i art. 36 ust. 8 ustawy, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy, z chwilą przekazania do uzgodnień międzyresortowych, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie wymienionej ustawy.